

راهنمای ثبت اختراع

بخشنامه حمایت از اختراعات، اکتشافات و نوآوری‌های علمی، فنی و هنری
در دانشگاه آزاد اسلامی

حوزه معاونت پژوهشی - دفتر ارتباط با صنعت و جامعه

تیرماه ۱۳۸۹

راهنمای ثبت اختراع

برای ثبت اختراع به کجا مراجعه کنیم؟

برای ثبت اختراع باید به اداره کل ثبت شرکت‌ها و مالکیت صنعتی واقع در تهران، خیابان میرداماد، تقاطع بزرگراه مدرس - میرداماد، مراجعه شود .

آیا به جز تهران ثبت اختراع در جای دیگری صورت می‌گیرد؟

خیر، در حال حاضر ثبت اختراع فقط در تهران و در اداره کل ثبت شرکت‌ها و مالکیت صنعتی انجام می‌گیرد .

برای ثبت اختراع چه مدارکی لازم است؟

برای ثبت اختراع باید مدارک زیر تکمیل و به اداره کل ثبت شرکت‌ها و مالکیت صنعتی تحویل گردد :
اظهارنامه ثبت اختراع در ۳ نسخه: اظهارنامه ثبت اختراع فرم مخصوصی است که جزء اوراق بهادار می‌باشد و متقاضی می‌بایستی از واحد گردش اوراق بهادار مستقر در اداره کل ثبت شرکت‌ها و مالکیت صنعتی آن را تهیه و نسبت به تکمیل و امضای آن اقدام نماید .

توصیف مشروح اختراع در ۳ نسخه:

اختراع مورد ادعای مخترع باید به طور کامل شرح داده شود. در شرح اختراع باید تمام جنبه‌های ادعایی اختراع به طور واضح بیان گردد .

در تهیه شرح اختراع از کاغذهای A ۴ استفاده شود .

نقشه‌های اختراع در ۳ نسخه:

نقشه کامل اختراع باید با مرکب و از روی مقیاس متری تهیه و ذیل نقشه‌ها را متقاضی یا وکیل او امضاء نمایند .
-نقشه‌های اختراع باید روی کاغذ ۳۴ سانتی‌متر طول و ۲۲ سانتی‌متر عرض رسم گردند و فقط از یک روی کاغذ استفاده شود .

ادعا در ۳ نسخه:

اینکه اختراع با ارائه راه‌حل عملی چه مشکلی را حل می‌کند و چه مزایایی دارد و اطلاعاتی که میزان حمایت ناشی از حق ثبت را مشخص نماید .

فتوکپی شناسنامه مخترع یا مخترعان

قبض رسید بانکی حق‌الثبت اظهارنامه تقاضای ثبت اختراع .

آیا برای ثبت اختراع حتماً باید خود مخترع اقدام نماید؟

خیر، ثبت اختراع می‌تواند از سوی وکیل مخترع تقاضا شود. در این صورت تقاضانامه باید به همراه اصل وکالتنامه با رونوشت یا فتوکپی برابر اصل شده ضمیمه اظهارنامه شود.

سیستم ثبت اختراع در کشور ما چگونه است؟

سیستم ثبت اختراع در کشور ما، سیستم اعلامی است. بر اساس این سیستم، ثبت اختراع طبق ادعای مخترع صورت می‌گیرد. یعنی ادعای مخترع مقرون به صحت تلقی شده و به شرط عدم سابقه ثبت، ادعای مخترع (با رعایت اینکه اختراع در حیطه حمایت ثبت قرار دارد یا خیر) به ثبت می‌رسد.

اعتبار ورقه (سند) اختراع چند سال است؟

در ایران مدت اعتبار ورقه ثبت اختراع به تقاضای مخترع ۵ یا ۱۰ یا ۱۵ یا نهایتاً به ۲۰ سال خواهد بود که باید صراحتاً در ورقه ثبت اختراع قید شود.

در صورت قبول یا رد اختراع چه اقداماتی انجام می‌گیرد؟

در صورت قبول اختراع مراتب ثبت اختراع به صورت آگهی تهیه شده و جهت درج در روزنامه رسمی کشور تحویل متقاضی یا وکیل او می‌گردد. پس از درج در روزنامه رسمی یک نسخه از روزنامه به اداره مالکیت صنعتی ارائه و گواهینامه ثبت اختراع به وسیله اداره مزبور کامل شده و یک نسخه از توصیف، ادعا و نقشه اختراع ضمیمه و قیطان‌کشی شده با امضاء مدیر کل و ممه‌ور به مهر اداره کل ثبت شرکت‌ها و مالکیت صنعتی تسلیم متقاضی یا وکیل قانونی او می‌شود.

در صورت رد اختراع، کتباً (برگ اخطار اداری) به متقاضی یا وکیل قانونی او ابلاغ می‌گردد. در این صورت متقاضی یا وکیل قانونی او می‌تواند ظرف 10 روز از تاریخ ابلاغ رد اظهارنامه نسبت به تقدیم دادخواست و شکایت از تصمیم اداره کل ثبت شرکت‌ها و مالکیت صنعتی به مراجع ذیصلاح قضایی مستقر در تهران اقدام نماید. چنانچه در مدت ۱۰ روز از تاریخ ابلاغ تصمیم اداره مالکیت صنعتی نسبت به تقدیم دادخواست اقدام نشود، دیگر ادعا در مراجع ذیصلاح قضایی مسموع نخواهد بود.

ارزیابی و تأیید علمی اختراع چیست و مرجع قانونی آن کجاست؟

منظور از ارزیابی و تأیید علمی اختراع جست‌وجو و بررسی علمی سند اختراع به وسیله متخصصان مربوطه با استفاده از تجارب علمی، مشاوره‌ها و بانک‌های اطلاعاتی داخلی و خارجی است و طبق قانون این ارزیابی توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و از طریق مراکز علمی و تحقیقاتی کشور صورت می‌گیرد.

آیا ارزیابی و تأیید علمی اختراع اجباری است؟

برای استفاده از مزایا و تسهیلات اعلام شده در بخشنامه حمایت از اختراعات، اکتشافات و نوآوری‌های علمی، فنی و هنری در دانشگاه آزاد اسلامی متقاضی باید تاییدیه علمی دریافت نماید.

آیا ارزیابی و تأیید علمی اختراع هزینه‌ای در بر دارد؟

در حال حاضر خیر .

آیا برای ارزیابی و تأیید اختراع شرایط خاصی وجود دارد؟

برای پذیرش تقاضای ارزیابی و تأیید علمی اختراع شرایط زیر ضروری است :

- الف) ثبت اولیه اختراع در مراجع حقوقی (اداره کل ثبت شرکت‌ها و مالکیت صنعتی) و ارائه ورقه ثبت؛
- ب) ارائه تقاضای ارزیابی و تأیید علمی اختراع، همراه با مدارک کامل و مستند اختراع ثبت شده؛
- ج) ارزیابی و تأیید علمی اختراع بیش از ۲ بار انجام نخواهد گرفت؛ بدین معنی که در صورت رد اعتبار علمی اختراع متقاضی، تنها یک بار دیگر ارزیابی علمی آن از سوی مرجع دیگری غیر از مرجع بررسی کننده اولیه، امکان‌پذیر است .

برای درخواست ارزیابی و تأیید علمی اختراع به کجا باید مراجعه کرد؟

برای درخواست ارزیابی و تأیید علمی اختراع لازم است که به همراه این مدارک: ۱- گواهی ثبت اختراع (۳ نسخه) و اصل گواهی ۲- توصیف مشروح اختراع به صورت تایپ شده (۳ نسخه) ۳- نقشه‌های اختراع (۳ نسخه) ۴- تعهدنامه متقاضی مبنی بر عدم استفاده از تسهیلات سازمان‌ها و یا دانشگاه‌های دیگر و اینکه برای اولین بار این اختراع به دانشگاه آزاد اسلامی ارائه شده است (۳ نسخه) ۵- تاییدیه گروه آموزشی ۶- معرفی نامه دانشکده به دفتر ارتباط با صنعت و جامعه واحد دزفول واقع در ساختمان دکتر حسابی طبقه اول اتاق شماره ۲۰۰ مراجعه شود.

برای درخواست حمایت از تکمیل اختراع و تجاری‌سازی اختراع به کجا می‌توان مراجعه کرد؟

برای درخواست حمایت از تکمیل اختراع می‌توان مستقیماً به مراکز رشد و برای تجاری‌سازی اختراع مستقیماً به پارک‌های فناوری مراجعه کرد.

آیا برای ثبت اختراع در خارج از کشور حمایت مالی صورت می‌گیرد؟

- بله، مخترعانی که اختراعات آنها واجد شرایط زیر باشند، می‌توانند از حمایت مالی ثبت در خارج از کشور برخوردار شوند .
  - الف) اختراع آنها در داخل کشور (اداره کل ثبت شرکت‌ها و مالکیت صنعتی) به ثبت رسیده باشد .
  - ب) ارزیابی و تأیید علمی از سازمان مرکزی دانشگاه آزاد اسلامی دریافت کرده باشند .
  - ج) وکیل قانونی خود را انتخاب و معرفی کرده باشند .
  - د) برای اختراع خود طرح کسب و کار (Business plan) تهیه کرده باشند .
  - ه) مجوز حمایت مالی را از کمیته تخصصی (سازمان مرکزی دانشگاه آزاد اسلامی) ثبت اختراعات در خارج کسب کرده باشند .
- میزان و نوع حمایت‌های مالی دانشگاه آزاد اسلامی:

- ۱- تامین هزینه‌های ثبت حقوقی در داخل و خارج از کشور به نام دانشگاه.
- ۲- تامین هزینه‌های شرکت در مسابقات علمی داخلی و خارجی با هماهنگی دفاتر ذیربط در معاونت پژوهشی دانشگاه.

- ۳- معرفی برگزیدگان جشنواره‌های داخلی و خارجی به شورای هدایت دانشگاه به منظور استفاده از مزایای تعیین شده در آیین‌نامه آن شورا.
- ۴- ارائه فرصت برای انجام یک طرح تحقیقاتی در زمینه نوآوری مذکور و تامین هزینه‌های آن با هماهنگی دفتر امور پژوهشی دانشگاه.
- ۵- حمایت مالی و پشتیبانی از ارائه مقالات مربوط به نوآوری مذکور در مجلات و همایش‌های معتبر داخلی و خارجی.
- ۶- تشویق مالی نوآوری‌های علمی، فنی و هنری ثبت شده توسط کمیته.

برای دریافت اطلاعات بیشتر در همه موارد یاد شده بالا می‌توانید به مدیریت دفتر ارتباط با صنعت و جامعه واحد دزفول واقع در ساختمان دکتر حسابی طبقه اول اتاق شماره ۲۰۰ مراجعه فرمایید.

تلفکس: ۰۶۴۱-۶۲۶۵۰۲۰